מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר כלי קריאה בסיסיים בשיר: דובר, בית, חזרה, מטפורה, אלוזיה
- לזהות את הכלים האלה בשירים שנלמדו בכיתה
- לתרגל כתיבה יוצרת בהשראת תבנית שירית

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – הבנת המושגים

1. ב – הדמות שמדברת בשיר, לא בהכרח המשורר
2. ב – מילה או ביטוי שחוזרים כמה פעמים
3. ב – השוואה בין שני דברים בלי מילת השוואה
4. ב – רמז בתוך השיר ליצירה אחרת, כמו פסוק מהתנך
5. ב – 'לו גנב הייתי'

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – נקראו כמה שירים - בפתיחה ובעבודה בקבוצות
2. נכון – כך מתואר בשלב 'קריאה בקבוצות'
3. לא נכון – הדובר הוא דמות בתוך השיר, לא בהכרח המשורר
4. נכון – כך מתואר בשלב 'כרטיס יציאה'
5. לא נכון – התבקשו לכתוב רק שני בתים קצרים

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. דובר
2. אלוזיה
3. לוין
4. ימתקו

חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

- 1 – ה (מי שמדבר בשיר)
- 2 – ד (קבוצת שורות בשיר)
- 3 – א (מילה שחוזרת כמה פעמים)
- 4 – ג (השוואה בלי מילת השוואה)
- 5 – ב (רמז ליצירה אחרת)

חלק ה׳ – סדרו את שלבי השיעור

1. המורה קוראת את השיר 'לו גנב הייתי' פעמיים
2. הצגת ארגז הכלים לקריאת שיר
3. קריאה בקבוצות וזיהוי אמצעים בשיר
4. כתיבה יוצרת בתבנית 'לו ___ הייתי'

חלק ו׳ – כתיבה יוצרת

1. שני בתים קצרים בתבנית הנתונה, שימוש באמצעי אחד לפחות (דימוי/מטפורה), שפה ברורה ואישית
2. דימוי משתמש במילת השוואה כמו 'כמו', מטפורה משווה ישירות בלי מילת השוואה; יש לתת דוגמה מתאימה לכל מושג

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי מקורי וברור
- בחירה מנומקת בקצרה
- הבנה שהדובר הוא דמות בתוך השיר, לא בהכרח המשורר

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא שוב את השיר 'לו גנב הייתי' לפני תחילת הדף כדי לרענן זיכרון
- בחלק הכתיבה היוצרת כדאי לאפשר בחירה חופשית של נושא הבית כדי לעודד מעורבות
- למסלול חנ״מ אפשר לצמצם את חלק ההתאמה לשלושה מושגים בלבד

דף תרגול: כלי קריאה בשירה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשיעור על שירה הכרנו ארגז כלים לקריאת שיר – דובר, בית, חזרה, מטפורה ואלוזיה. בדף זה נתרגל את המושגים ונכתוב בעצמנו שני בתים קצרים.

1 חלק א׳ – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי זה הדובר בשיר?

א) המשורר תמיד ובלי יוצא מהכלל ב) הדמות שמדברת בשיר, לא בהכרח המשורר

ג) הקורא שקורא את השיר ד) עורך הספר

2. מהי חזרה בשיר?

א) חריזה בין שתי שורות ב) מילה או ביטוי שחוזרים כמה פעמים ג) חלוקה לבתים

ד) רמז ליצירה אחרת

3. מהי מטפורה?

א) השוואה עם המילה 'כמו' ב) השוואה בין שני דברים בלי מילת השוואה ג) חזרה על אותה מילה

ד) השורה הראשונה בשיר

4. מהי אלוזיה?

א) חריזה בין שורות ב) רמז בתוך השיר ליצירה אחרת, כמו פסוק מהתנך ג) חלוקה לבתים

ד) הדמות המדברת בשיר

5. איזה שיר הוקרא בכיתה פעמיים בתחילת השיעור?

א) שיר של אלתרמן ב) 'לו גנב הייתי' ג) שיר של לוין ד) שיר של חלפי

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בשיעור על שירה נקרא רק שיר אחד מתחילת השיעור ועד סופו.	☐	☐
2	כל קבוצה בעבודה בקבוצות קיבלה שיר אחר מתוך יצירות של חלפי, אלתרמן ולוין.	☐	☐
3	הדובר בשיר הוא תמיד המשורר עצמו.	☐	☐
4	בכרטיס היציאה התלמידים השלימו משפט עם דימוי לשיר.	☐	☐
5	בחלק הכתיבה היוצרת נכתב שיר ארוך בן עשרה בתים.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ בשיר הוא מי שמדבר, ולא תמיד המשורר עצמו.

2. _____ היא רמז בתוך השיר ליצירה אחרת, כמו פסוק מהתנך.

3. בעבודה בקבוצות כל קבוצה קיבלה שיר אחר מיצירות חלפי, אלתרמן או _____ .

4. הפסוק שהוצג כדוגמה לאלוזיה היה 'מים גנובים _____'.

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דובר	___	**א.** מילה שחוזרת כמה פעמים
2. בית	___	**ב.** רמז ליצירה אחרת
3. חזרה	___	**ג.** השוואה בלי מילת השוואה
4. מטפורה	___	**ד.** קבוצת שורות בשיר
5. אלוזיה	___	**ה.** מי שמדבר בשיר

5 חלק ה' – סדרו את שלבי השיעור

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	כתיבה יוצרת בתבנית 'לו ___ הייתי'
☐	המורה קוראת את השיר 'לו גנב הייתי' פעמיים
☐	הצגת ארגז הכלים לקריאת שיר
☐	קריאה בקבוצות וזיהוי אמצעים בשיר

6 חלק ו' – כתיבה יוצרת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שני בתים קצרים בתבנית 'לו ___ הייתי' (עבורכם או עבור מישהו אחר). נסו לכלול דימוי או מטפורה אחת.

2. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין דימוי למטפורה, והביאו דוגמה אחת משלכם לכל אחד.

כרטיס יציאה

השלימו: 'שיר הוא כמו...' (דימוי אחד)

איזה שיר מהשיעור הייתם רוצים לקרוא שוב? למה?

מה ההבדל בין דובר לבין משורר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀